

From: Lars Mardal
Sent: Wed, 1 Sep 2021 15:24:23 +0000
To: Postmottak Trøndelag fylkeskommune
Cc: Synne Rudsar
Subject: Regional plan for arealbruk 2021-2030

Vedlagt er Kartverket Trøndelag sin høringsuttalelse til Regional plan for arealbruk.

Innledning

Som regional geodatakoordinator med ansvar for blant annet oppfølging av kommunenes arbeid med Det offentlige kartgrunnlaget (DOK), ønsker Kartverket Trøndelag å komme med en tilbakemelding på høringsforslaget til Regional plan for arealbruk (RPA).

Første setning i sammendraget setter tonen for en god og høy ambisjon for planen; *Regional plan for arealbruk (RPA) skal være et dokument som **kommunene bruker som støtte i deres planarbeid*** (egen utheving).

Vi vil berømme den innsatsen fylkeskommunen har lagt ned i arbeidet med ny plan for arealbruk. Det har vært lagt ned et stort arbeid for å engasjere og involvere de mange aktørene innenfor plan- og utviklingsarbeid i Trøndelag fylke. Vi opplever at våre innspill om fokus på kunnskapsgrunnlaget med tilgang til og bruk av det i kommunenes videre planarbeid er blitt hørt i høringsforslaget.

Dette framheves videre i kap. 2.2.1 5 Gode grunner for RPA, der punkt 2 sier at RPA skal «*Være et kunnskapsgrunnlag og en veileder for kommunene*».

Denne ambisjonen sammenfaller godt med delmål 2 i Fylkesgeodataplanen for Trøndelag hvor et av delmålene er å «*Utnytte muligheten til økt samarbeid og tilrettelegging gjennom i Regional plan for arealbruk*» gjennom å «*Arbeide for tilpassing og gjenbruk av kunnskapsgrunnlaget for arbeid med kommuneplanens arealdel*».

Ut fra Kartverket Trøndelag sin rolle forstås denne ambisjonen at RPA skal sammenstille relevant kunnskap og gjøre kunnskapen tilgjengelig som et hjelpemiddel for kommunene i deres planarbeid. Vår tilbakemelding har dette som utgangspunkt og vil rette seg inn mot hvordan planen og det videre arbeidet med handlingsprogrammet kan gi løsninger for å oppnå dette.

Kunnskapsgrunnlaget

Med faktaboksen først i dokumentet, *Generelle anbefalinger om arealplanlegging (s.4)*, legger RPA'n et viktig grunnlaget for en felles ramme og forståelse av planarbeid og bruk av kunnskapsgrunnlaget. Her vises det blant annet til; konkrete lenker for tilgang til kunnskapsgrunnlaget, viktigheten av at planarbeidet er stedfestet gjennom innsending av planavgrensning og til fagnettverkene vi har i fylket.

Bearbeiding og tilrettelegging av stedfestet kunnskap for saksbehandling etter plan- og bygningsloven er ressurskrevende. Både under arbeidet med RPA og Fylkesgeodataplan er det meldt inn ett sterkt ønske og et stort behov for at kommunene får tilrettelagt stedfestet kunnskap til framstilling i sine kommuneplaner. Selv om føringer i RPA ikke er juridisk bindende, er det er mange krav til kommunene

som følger av planen, og Kartverket Trøndelag ser at mye av forholdene kommunene skal og bør følge opp, kan vises i kart.

Både i høringsutkastet til RPA kap. 7.1.3 *Konsekvensutredning av retningslinjer for hvert deltema* (s. 97-99) og under punktene i *Mulige tiltak* i disposisjonen til Handlingsprogrammet (s. 7-8), nevnes det mange tema som er relevant kunnskap for framstilling i kart, spesielt i kommuneplanens arealdel;

- Senterstruktur m/definerte landsdelssenter, regionsenter, lokalsenter, grende-/bydelssentre (s. 97).
- Kollektivknutepunkt
- Sentrumskerne (s. 97) med tettstedsareal innenfor 5- og 10-minutters gang-/sykkel fra sentrum/knutepunkt (s.30)
- Jordvern gjennom dyrka og dyrkbar jord/mark (s. 98)
- Vernede og andre verdifulle kulturmiljøer (etter kulturminneloven og pbl) (s. 98)
- Naturmangfold, kartlegging og verdisetting (s. 98)
- Friluftslivsområder, kartlegging og verdisetting (s. 98)
- Drikkevannskilder med sikringssoner (s 98)
- Differensiering av areal/ressurser innenfor LNFR-områder i KPA for å sikre/sørge for samlet vurdering (s. 98)
- Beiteressurser for reindrifta ivaretas/grunnlag for å styrke reindriftsinteressene (s. 98)
- Mineralressurser som bør sikres (s. 98)
- Sårbare områder/naturmangfold for å sikre en bærekraftig besøksforvaltning (s. 99)
- Differensiert strandsoneforvaltning, hvor innenfor 100-meterbelte dispensering mulig (s. 99)
- Sårbare arter og naturtyper i sjøområder (områder for næringsutvikling i forhold til sikre naturmangfold) (s. 99)
- Områder for energiproduksjon og –nett (samlet arealbruk/belastning i fylket) (s. 99)

I planen er det flere gode eksempler på konkrete tiltak for å kvalitetssikre og øke bruk av kunnskapsgrunnlaget:

- Under kap. 4.7.2 om avklaring av vern og interesser innenfor kulturmiljø, står det *«Fylkeskommunen avklarer de regionale interessene for kulturmiljø og landskap i den nye Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag. Her blir områdene kartfestet og beskrevet.»*. Detaljeringen på hvordan dette vil gjennomføres blir spennende å følge med på.
- I kap. 4.8. Naturmangfold og friluftsområder framheves metodikken for kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder, prosjektet friluftslivets ferdselsårer, og veiledning for kartlegging/registrering av snøscooterløyper.
- Under kap. 5.2 Reindrift er det et eget underkapittel om kunnskapsgrunnlaget.

Planen viser også til at kunnskapsgrunnlaget ikke alltid er godt nok. Kartverket Trøndelag støtter det som står i kap. 5.6 Sjøområdene om at *«[...] det er stort behov for å forbedre kunnskapsgrunnlaget. Det er derfor viktig å prioritere arbeidet med å få utarbeidet marine grunnkart for utvalgte sjøområder langs Trøndelagskysten.»*. Kartverket håper dette blir ett av tiltakene i Handlingsprogrammet.

Selv med disse gode eksemplene, mener og håper Kartverket Trøndelag at gjennom det videre arbeidet med planen og handlingsprogrammet at det vil være mulig å få til mere og bedre fylkesvis tilrettelegging av kunnskapsgrunnlaget. Felles kvalitetssikring og bearbeiding av kunnskap/data for kartframstilling etter nasjonale og regionale føringer og standarder for fylket, vil gi store gevinster og forutsigbarhet for kommuner, høringsparter og ikke minst de som skal forholde seg til og bruke planene i sin hverdag. Det er viktig at alle har tilgang til samme grunnlag.

Bearbeiding og tilrettelegging for éns kartframstilling i fylket, vil også gi bedre grunnlag for uthenting og statistisk framstilling av forhold i fylket.

Innspill til Handlingsprogrammet

Ett forslag til konkretisering av tiltak til Handlingsprogrammet er:

Navn på tiltak	Regional tilrettelegging av DOK-datasett for bruk i kommuneplanens arealdel
Beskrivelse av tiltaket	Liste ut det kunnskapsgrunnlaget i RPA som er sammenfallende med datasettene i Det offentlige kartgrunnlaget (DOK) og bearbeide, kvalitetssikre og tilrettelegge disse etter føringer og standarder for kartframstilling i arealdelen, juridiske- og eller tematiske kart.
Ansvarlig i fylkeskommunen	
Interne ressurser	
Eksterne samarbeidspartnere	Statsforvalteren m/juridisk og gis-kompetanse / KMD Høringsparter Kommunene m/plan- og kartkompetanse Kartverket Fagnettverkene i fylket, Plan- og GIS-nettverket Dataeiere av DOK-datasettene
Tidsperiode	
Totalt budsjett	
Kommentar	Forslag til gjennomføring: - Liste ut de DOK-datasettene som vises til RPA (bidrag: Kartverket, fylkeskommunen, statsforvalter, ol.) - Hvordan bør/skal innholdet i datasettene vises i KPA, hva er føringer i veiledere og standarder? eks. juridiske linjer, punkter, arealformål, hensynssoner, eller i temakart. (bidrag: Statsforvalter, høringsparter, kommunerepresentant, Kartverket, dataeiere, ol.) - Gjennomføre bearbeiding, kvalitetssikring og tilrettelegging gjennom å etablere fylkesvise datasett som kommunene kan bruke direkte inn i sine kart til arealdelen. (bidrag: GIS-kompetansen hos fylket og statsforvalter, Plan- og GIS-nettverket, dataeiere, ol. Eks. verksted per tema som natur, kultur, landbruk, etc.)

Konkrete forslag til endring i høringsdokumentet

I faktaboksen først i dokumentet, *Generelle anbefalinger om arealplanlegging* (s.4):

- Lenken til Det offentlige kartgrunnlaget (DOK) endres til <https://kartverket.no/geodataarbeid>. På forsiden til Kartverket må man vite at planarbeid og DOK befinner seg bak faguttrykket geodataarbeid.
- I tekst angående innsending av planavgrensning vises det til sosi-formatet for kartfila. Dette er per nå anbefalt utvekslingsformat, men det jobbes med andre formater og kan endre seg

innenfor RPA sitt tidshorisont. I forslag under er det en lenke til kravene for kartframstilling (https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/veiledning/plankart_planregister/id2836195/): Planavgrensningen (iht [nasjonale spesifikasjoner](#)) bør følge varselet både i PDF- og anbefalt utvekslingsformat for kart (sosi).

I vedlegg 1 bør det legges til:

- under *Lov og forskrift*
Forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister (Kart- og planforskriften) <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-06-26-861>
- under *Nasjonale veiledere*
Veiledning til forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og digitalt planregister <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veiledning-til-forskrift-om-kart-stedfestet-informasjon-arealformal-og-digitalt-planregister/id2628439/>

Saksbehandler i Kartverket Trøndelag har vært Synne Rudsar.

Vennlig hilsen Lars Mardal

Kartverket

Lars Mardal
Fylkeskartsjef
Kartverket Trøndelag
Tlf./mob.: 32 11 87 89 - 951 69 244
E-post: lars.mardal@kartverket.no

Tlf. sentralbord: 32 11 80 00
www.kartverket.no